

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

Cap. X. Varios prosperos & aduersos euentus medium esse diuinæ vocationis quibus iusti confirmantur, & perficiuntur, fiuntque omnibus illis superiores.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39652

CAPVT X.

VARIOS PROSPEROS ET ADVERSOS EVENTVS

medium esse diuinæ Vocat[i]onis: quibus iusti confirmantur,
& perficiuntur sicut q[ue] omnibus illis
superiores.

DMIRANDVM est diuinæ prouidentia[rum] consilium in exte-
nis medijs adhibendis ad iustos confirmandos & perficien-
dos: quemadmodum diximus etiam superius, stupendum esse
se ei[us]dem consilium ad vocandos & conuertendos peccato-
res. Inter hæc tamen media valde eminet varietas prospero-
rum, aduersorumq[ue] euentuum, quibus eos deducit: nunc a. *eleuando vsque ad*
caelos, nunc deprimendo vsque ad abyssos: varijs his euentibus (vt perpendit S.
Chrylost.) vitam eorum contexens, vt aduersis profundius in humilitate &
patientia radicentur; prosperis verò in sublimè proficiant Charitatis &
confidentia: & hac ratione diuinum suum Ducem imitentur: (cuius vita ab
ipsa natiuitate vsque ad mortem huiusmodi aduersis ac prosperis fuit con-
texta) & vt noverint, tanquam alter S. Paulus, manu b. *dextra ac sinistra*, pro-
ficiantq[ue] per *infamiam & bonam famam*; per diuitias & paupertatem; sani-
tatem & infirmitatem: non se extollentes inaniter in prosperis, nec defici-
entes animo in aduersis; nec suam constantiam propter tantam varietate[m]
imminuentes. In cuius signum Episcopus Confirmatos percutit in faci-
em, pacemque precatur: vt meminerint ipsorum pacem in multa patien-
tia consistere, & in Sanctitatis firmitate: quamuis contrarijs omnino ventis
oppugnentur. præparentes se dum fiat vnus ad pugandum cum altero,
iuxta regulam Ecclesiastici dicentis: *in die bonorum ne immemor sis malo-
rum: & in die malorum ne immemor sis bonorum, & a memento paupertatis in tem-
pore abundantia, & necessitatum paupertatis in die diuitiarum*. futura enim est
ab his in illa mutatio: & virtutes, quas vno die comparaueris, vbi tibi erunt
vt in alio sis firmus. Nec immeritò etiam *diem appellat malorum*: nam etsi
exteriùs videatur nox obscura, interiùs tamen est dies clara: siquidem in
aduersitate non amittitur lux diuinæ gratiæ, nec iustitiæ Sol occumbit. Et
propterea idem Ecclesiasticus dixit: *e hominem sanctum in sapientia manere sicut*
solem. quemadmodum enim Sol nunquam amittit lumen, quod in se habet,
etsi varias interdum eclypses patiat, quæ eius radios, ne mundum illu-
strent, impediunt: ita vir iustus & perfectus, quamuis multas eclypses ob-
tribulationes, huiusque vitæ aduersitates patiat: semper tamen in spiritu
suo retinet gratiæ splendorem, & substantialem feruorem Charitas.

Per aduersa
& prospera
eundem.

a Psal. 106.
26.
Homil. 7. in
Matth.

b 2. Cor. 6. 7

Catechif.
m. Rom. c.
de Confirm.
ad finem.

c Eccl. 11.
27.
d c. 13. 25.

Aduersa
non tollunt
lumen.

e Eccl. 27.
12.

§. 1. *Quatuor excellentias obtineri, rerum prosperarum, & aduersarum varietate.*

HA c rerum varietate *quatuor* præcipuè intendit D E V S D. N. per quæ tanquam per gradus quosdam ad Christiana perfectionis fastigium conscenditur, gloriaq; corona excellenter acquiritur. *Primum* est, ne viri inordinato amore rebus prosperis adhærescant, aut nimium aduersas timeant: sed spiritum suum supra omnes attollant, animo quodam erectiore & omnibus superiore.

Secundum est, vt amorem totum & timorem suum in solo Deo collocent; cum quo solo sint cõtenti, & in cuius sola voluntate gloriaq; conquiescant: dicentes cum Dauide: *a quid mihi est in cælo: & à te quid volui super terram.* Huc accedit *tertium*, quod Deus intendit; vt scilicet fidant iusti diuinæ prouidentia, quod prospectura sit illis, siue in prosperis, siue in aduersis quodè re illorum magis erit. Ideoq; ipsi vtrumq; acceptent toto tempore quo Deo ita placebit, vt perfectius ei seruiant. Ex his tribus *quartum* oritur, vt scilicet eos in Sancto suo seruitio ita corroboret, vt tanquam immutabiles magna firmitate & gaudio vsq; ad mortem in diuino obsequio perseuerent. Quemadmodum S. ille vir Tobias, de quo eius historia refert, quod varios hos rerum euentus expertus, immobilis in Dei timore permanferit, *ba-gens gratias Deo omnibus diebus vite sue.* æquè cum Rex *c Senagerib* illum persequerentur, atque cum Rex *Salmanasser* illi faueret: & cum sanus esset ac diues; atque cum ad paupertatem redactus, infirmus esset ac cæcus. *d In-stum* enim (ait Sapiens) *non contristabit quicquid ei acciderit,* ita vt ipsum perturbet, aut benè proposita ipse mutet: potius e *quasi Leo. considens absque terrore est creaturarum*: quia cor eius magnanimum est, & omnibus creaturis ex virtute Dei superius: quemadmodum per suum Prophetam promissit dicens: *Et tunc delectaberis in Domino, & sustollam te super altitudinem terra.* Terra ait Sanctus Gregorius, valles habet, & montes; superiora & inferiora. Inferiora censentur paupertas, ignominia, morbus; & reliqua aduersa, quæ omnes homines fugiunt: Superiora sunt diuitia, honores, dignitates; & cætera prospera, quæ huius mundi homines appetunt at viri perfecti à Deo extolluntur supra valles & montes terræ: quia superiores eos facit aduersis & prosperis mundi. non enim negligunt illa, ad quæ tenentur, in valle pusillanimitatis; neque prosperis hærent arroganter, in monte vanitatis; sed æqualiter in vtroque se habent; & tanquam *g aquila eleuantur à terra, & in arduis ponunt nidum suum,* in ipso scilicet cælo; & intra ipsummet D E V M, in quo totum suum gaudiū & consolationem reponunt. Ac propterea magnum latet mysterium in eo, quod Isaias duo illa coniunxit: *delectari super Domino & sustolli super altiudi-*

S. Greg. lib.
10. Moral.
c. 12.

a Psal. 72. 25

b Tob. 2. 14.
c Tob. 1. 22.
13.

d Prou. 11.
21.
c. 28. 1.

f E. Sai. 58. 14
Lib. 11. Mo-
ral. c. 19.

g Job. 39. 27.

*nesterre, vnum enim horum sine altero non inuenitur: non enim super omnes res mundi poteris eleuari, nisi totum solatium tuum in DEI possessione constituas; nec delectari poteris in solo DEO, nisi super omnes res mundi sustollaris. Ac proinde si nimio affectu in aliquam earum propendeas, illique adhærescas: non habebis in virtute constantiam. Nam, vt S. Gregorius ait, nemo potest res caducas & instabiles amare, & ipse immutatus permanere: rebus enim terrenis mutatis, necesse est & ipsum cum eis mutari. Si nimium fortunæ bona, honorem aut delicias ames, non es illis superior, sed inferior: ac proinde illis mutatis, & tu mutaberis. Contrà verò magnam firmitatem & immutabilitatem habebis, si te supra omnia creata, prospera & aduersa sustuleris; Deo que soli, qui nec mutatur, nec mutari potest te arctè cõiunxeris. Et tunc bene dicere licebit cum Apostolo: *h certus sum, quod neq; tribulatio, neque angustia neque angeli, neque principatus; neque virtutes, neque fortitudo, neque altitudo, neque profundū; neque creatura alia poterit me separare à charitate Dei, que est in Christo IESU D. N.* Nam virtus Dei facit me omnibus superiorem: qui suam omnipotentiam in eo ostendit, vt miro quodam modo contrarijs ventis rebus scilicet prosperis & aduersis faciat velociter currere ad portum saluationis, & perfectionis: eosdē proferens effectus per media, quæ in specie videntur contraria: fiduciam scilicet per aduersitates; & humilitatem per prosperitates: in illis enim illuminat mentē, vt agnoscat se (vt dixit Oseas) deduci *i ad vallem Achor*, & tribulationis, *ad aperendam spem*; ipsaq; experientiã sentire prouidentiam diuinam in media sua amaritudine; & simul agnoscat, prosperitates nō esse suas, sed gratuita dona Dei, cōformantis se ipsius imbecillitati, sine ipsius meritis; eod quod nec humeros nec vires haberet, ad onus grauius portandū. Et hoc modo ex omnibus capit vtilitatem. nam (vt ait S. Apost.) *k diligentib. Deum omnia cooperantur in bonum.* Et quamuis dexteram & sinistram manū habeant, sunt tamen (vt notat Cassianus) ambidextri, quemadmodum ille dux Aod, *l qui utraq; manu pro dextra utebatur.* Nam ex prosperis & aduersis spirituale bonum pro anima sua hauriunt; & æquè laboribus crescunt, atq; solatijs; honoribus, atque ignominijs. Iphis enim, quicquid DEVS vult, et si carni aduersetur, est felicitas spiritus. tunc (ait S. Gregor.) sunt iusti tanquam illi Cherubini, quos Ezechiel vidit *in palmas habere ad latus dextrum & sinistrum*: eo q̄ prosperis & aduersis palmam & perfectã victoriã obtineant, vincētes impetus tentationū & pusillanimitatū, q̄ ex aduersis euētibus proueniūt; & impetus similiter vanitatū, & ambitionū, quæ ex prosperis solent pullulare: dicentes cum Apostolo *n scio & humiliari, scio & abūdare; & satiare & esurire; & abūdare & penuriam pati, ubiq; & in omnib. institutus sum; omnia possum in eo qui me confortat.* cuius gratia & virtute paupertas & diuitia;*

Lib. 2. Moral. c. 3.

h Rom. 38.

i Osee 2. 15.

k Rom 8. 28.

Col. 1. 6. c. 9 & 10. l Iudic. 3. 15.

Homil. 19. in Ezech. m Ezech. 41. 19.

n Phil. 4. 12.

Serm. 21. in
Cant.
Immutabi-
lijas pars
Aeternisa-
ris.

fames & saturitas mihi sunt materia coronę. Quod ait S. Bernard. esse, quasi frui modo quodam stupendę immutabilitatis, quę est aternitatis participatio quędam, quę obtinetur in ipsa gloria.

S. 2. *Confirmantur predicta exemplo NOEMI.*

OMNIVM quę dicta sunt possemus afferre præclarissima exempla ex ijs, quę diuina Scriptura narrat de Iob, Ioseph, Dauidę, Tobia, & multis alijs sanctis: qui per varios prædictos rerum euentus ad perfectionis culmen peruenerunt. Sed nunc conijciamus tantum oculos in duas Matronas NOEMI & RUTH, quę eisdem vijs fuerunt deductę. NOEMI primũ magnam habuit prosperitatem in Bethlehem, sed postea tot aduersitates in Moab: vt cum redisset in Bethlehem, omnes mulieres ciuitatis cum admiratione magna dicerent: *a Hac est illa NOEMI?* atque si dicerent: *hęc est matrona illa diues, potens & pulchra, quę ad eod. solenniter a nobis discessit? & quomodo ad eod. pauper redit, & misera; quod et si plurimę per modum laudis & commiserationis dicerent, referentes eius virtutes, eiusque vicem dolentes; aliqua tamen idem fortę dixerint, per modum irrisionis & murmurationis: quasi notando eius superbiam & vanitatem, quod tales calamitates DEVS reddiderit eius peccatis. nam etiam in ipsis aduersitatibus vult DEVS, iustos sentire ventos contrarios: vt scilicet alij illos consolentur, alij contristent; alij laudent, alij vituperent: vt si laude fortę euanescerent, vituperio humiliantur; & si contemptus redderet timidiore, laus animum adderet atque spiritum: & hac ratione (vt S. Gregorius ait) sint in bono constantiores. Sed perfecti altius in aduersis volant, nec laudes admittentes, nec timentes opprobria: potius cum NOEMI dicunt: *b Ne vocetis me NOEMI (id est pulchram) sed vocate me MARA (id est amaram) quia amaritudine valde repleuit me omnipotens. Egressa sum plena (cum viro scilicet, cum filijs & facultatibus) & vacuam reduxit me Dominus. Cur ergo vocatis me Noemi quam Dominus humiliavit, & affixit omnipotens?* In quibus verbis pulcherrima quędam ratio delineatur, perfectionem in aduersitatibus consequendi.*

a Ruth. 1. 20

4. Reg. 9. 37.
dicebatur
hęcine est
illa Izelabel?

b Ruth. 1. 20

Deus aduer-
sa permittit.

a Job. 9. 6.
12
d. 1. Reg. 3.
18.

PRIMUM, vt tribuas eas sicut NOEMI fecit, Deo: volenti te humiliare & omnipotenti, volenti affligere: cuius providentię res huiusmodi eueniunt, quod sufficere debet, vt eas libenter acceptes, credēs tibi esse vtilis. Si enim ipse DEVS eas ita disposuit, aut pmittit: *c quis dicere potest, cur ita facis?* Potius ergo dices cum Heli: *d Dominus est: quod bonum est in oculis suis faciat: Ne in me erit etiam bonum in meis: quia ex eo magna mihi proueniunt comoda.* Et, si omnipotens est, qui hęc disponit, quis eius decreto resistere poterit? quod si resistere non licet: præstat, me subiiciendo

illud

illud amplecti. Nam; vt est omnipotens a. affligendum, quemcunque uoluerit, nemine prohibente: ita est omnipotens ad me liberandum ex tali aduersitate, aut eam in meam utilitatem conuertendam, nemine etiam illum impediente. Nulla aduersa nocere mihi, aut mutare me poterunt: si pro me habeo Omnipotentem: qui me fortem & in eis constantem efficere potest. Etsi enim absolutus sit Dominus, non tamen est Tyrannus; & quamuis sit Omnipotens, nō tamen est crudelis, sed beneuolus Pater, qui suis creaturis benefaciēdo delectatur: nisi ipsa sibi desint. Et equali amore *Dominus mortificat, & uiuificat; deducit ad inferos, & reducit: Dominus pauperem facit, & dicit; humiliat, & subleuat.* Et quamuis reuera multa huiusmodi aduersa eueniant à nostris inimicis, ex odio, & mala intentione: non propterea tribui non debent permissioni ipsius Omnipotentis Domini, qui potuisset quidem auertere; sed noluit, ob tuum commodum. si ea immiserit Dæmon, dices cū Iob: *Dominus dedit, Dominus abstulit; sicut Domino placuit, ita factum est: sit nomen Domini benedictum.* Quod si manifestus aliquis inimicus: dices quem admodum Dauid, cū illi malediceret Semei: *Dominus precepit ei, ut malediceret mihi,* quatenus eam maledictionem permisit ob commodum meum. Quod si à falso aliquo fratre inferentur, dices cū Ioseph: *h non vestro consilio, sed Dei voluntate hoc factum est* in multorum commodum. Hac ratione seruabis semper patientiam, hauriesque ex aduersitate lucrum.

Ex hoc licebit ad aliam recognitionem transire, qua eadem aduersa tuis peccatis attribuas; & agnoscas, te illis indigere: tum, vt purificeris à vitijs, & à recidua præserueris: tum, vt virtutum excellentiam consequaris. Nam, si omnipotens cor tuum repleat amaritudine, non id facit, vt in ea sistat: sed vt à prauis humoribus, quibus infectum est, illud expurget, & ab inordinatis omnibus affectionibus purificet; impleat verò donis cœlestibus in maiori abundantia, quàm prius haberes, Superbia tua & arrogantia præfens, aut periculum in eam incidendi, causa est, ait S. Bernardus, cur *Deus te affligat, & humiliet: auferens, quod te faciebat arrogantem; vt reddat postea securius, cū altiores in humilitate radices ieceris: & tunc licebit tibi dicere cum Noemi: egressi sum plena, & vacuam rediit me Dominus.* nam in prosperitate diuitem te existimabas, plenumque virtutibus: ne verò in ea cogitatione perires, euenit aduersitas, quæ tuum errorem detexit; effecitque, vt pauperem potius te agnosceres, & virtutibus vacuum, & sic ob hanc humilitatem reddet tibi *Deus,* quod amisti per superbiam: tunc enim reuera es plenus, cū te iudicas esse vacuum: sicut verè vacuus eras, quando arroganter existimabas te esse plenum.

Hinc est, quod quemadmodum hæc Matrona in afflictionibus suis didicit, non gaudere, appellari se honorifico *Noemi* nomine, quo antea pas-

c. 1. Reg. 2. 6.

Iob 1. 21.

g 2. Reg. 16.

10.

h Gen. 45. 8.

2.

*Aduersa purgant & exercent.**Serm. 54. in Cantic. 54.*

3.

*Aduerfa
humiliant
& presene-
rant.*

i Ioan. 1. 20.

k Cant. 1. 5.

*Nigra, sed
formosa.*

4.

l Hab. 3. 2.

m Dan 4. 11.

*In aduerfi-
tate manet
semen pro-
speritatis.*

n Ruth. 4. 14.

Confide Deo

o Iob. 11. 17.

sim appellabatur: quia tali se honore indignam iudicabat: ac propterea pe-
tijt vocari se MARAM, eò quòd hoc potius nomen illi competeret, quæ in
suis oculis non iam pulchra, sed verè amara esset: Ita Iustus ex varijs his eue-
tibus discit, nolle titulos & cognomina honorum, aut dignitatum; nec lau-
dari ab hominibus: quia his omnibus indignum se reputat: & quia tantam
in his omnibus videt instabilitatem: & propterea cognominibus potius de-
lectatur vilitatis, & contemptus: vt fictitior existat. ideoque etiam adue-
niente prosperitate, eandem retinet animi demissionem: cum enim non
pulchrum, sed turpem se esse agnoscat: non vult ab hominibus nomen ha-
bere, quod se non mereri iudicat. Ideoque cum S. Ioanne Baptista *fatebitur*
se non esse Christum, neque Eliam, neque Prophetam, sed vocem quandam, hoc
est, quasi nihil. Quamvis tamen plurimū NOEMI prohibeat, pulchrā se ab al-
ijs appellari, sed amaram: vetissima est sententia sponsæ dicentis: *k nigra*
sum, sed formosa, filia Ierusalem, nolite me considerare quòd fusca sim, quia decolora-
uit me sol. Benè enim conueniunt, quod aliqua nigra sit, & formosa; amara,
& pulchra; nigra, & amara: ob tristitiam & afflictionem, qua in corpore &
in inferiori animæ parte afficitur; sed formosa & pulchra ob excellentiam
virtutum, quæ in superiori spiritus parte resplendent. Ipse enim sol iustitiæ
decolorat, vt augeat, magisque assécuret ipsam pulchritudinem.

SED num semper NOEMI nigra erit, & semper amara? potius ad antiquā
pulchritudinem & elegantiam reuertetur. Nam prouidentia diuina, qua
vidit, eam aduersitate profecisse; eam remouit, vt, prosperitate adueniente,
etiam proficeret. Et quemadmodum Habacuc dixit: *l dum iratus fuerit, misere-*
cordiæ recordabitur: & in eadem aduersitate semen aliquod relinquit tan-
quam principiū reparationis eius: & si iubet (vt Daniel refert) *m succidi ar-*
borem magnam & pulcherrimam: simul tamen iubet, germen radicum eius in terra
relinqui: vt suo tempore reuirelcat, & ad pristinam redeat prosperitatem.
Hunc ergo in modum licet NOEMI ipsi maritum abstulerit, filiosque &
fortunas: solitudinis tamen ipsius sociam reliquit RUTH, per quam pri-
stinam ei restituit prosperitatem: rem ita dirigendo, vt Booz eam duce-
ret, filiumque gigneret, qui senectutem NOEMI ipsi quietam afferret:
quemadmodum eius vicinæ congratulantes ei dicebant: *n Benedictus Domi-*
nus, qui non est passus, vt desiceret successor familia tue: & haberos, qui consoletur a-
nimam tuā, & enueriat senectutem, de nuxu enim tua, qua te diligit, natus est filius,
qui multo melior est tibi, quàm si septem haberes filios. Discet itaque frater ex hoc
exemplo, fidelis Deo esse in aduersis. nam, vt habetur apud Iob: *o si fidu-*
ciam habebis in euno: cum te consumptum putaris, orieris vt Lucifer, & quasi meri-
dianus fulgor consurget tibi vespera, sanctitate tua firmiter & omni tempore,
claro & obscuro, elucente.

§. 3. *Idem confirmatur exemplo RVTH.*

NON est minus admiratione dignum exemplum ipsius R V T H, cuius vita ex varijs euentibus fuit contexta, in quibus excellentiam & firmitatem suarum virtutum ostendit. Nam, cum diues fuisset in Patria sua Moab, & iuxta aliquorum Doctorem sententiam magni cuiusdam principis filia: omnia tamen deseruit, vt in Bethlehem D E O seruiret. Peruenit verò ad tantam paupertatem, vt sudore vultus sui cibum quæreret; spicas colligens, quæ ex messorum manibus decidebant. In qua exercitatione raram ad eum modestiam, honestatem, & patientiam præ se tulit, vt omnes aspicientes in sui admirationem raperet. dedit etiam operam diligentem, vt legem DEI ad literam seruaret: eas tantum a spicas colligens, quas ipsa lex pauperibus & peregrinis iubebat ab ipsis agrorum Dominis, pro talibus dimittendas. Sed quoniam multi ad eum erant parci & crudeles, vt non paterentur, pauperes, ad eas colligendas venire, RVTH decreuit non ingredi, nisi pij aliquid Patris familias agrum, qui ipsam libenter admitteret, petita prius facultate. In quo apparet, perfectam sanctitatem, in angustijs, & necessitatibus temporalibus, non solum Iustitiæ leges seruare, ne in remedio illarum quærendo, D E V M offendant, aut proximum lædant: sed etiam accurate operam dare, ne fraternæ charitatis leges lædantur: & potius iuri suo cedere, quàm illo cum proximi displicentiã uti, (quamuis ille, quod iniustus & crudelis sit, immeritò offenderetur) ad cõtentiones ac dissensiones cuitandas, quæ multorum peccatorum seminarium esse solent. Cum itaque omnes (teste S. Thoma) spirituales proximi salutem proprij corporis saluti præferre debeant, magnæ perfectionis erit, abstinere à colligendis bonorum temporalium spicis, etiam cum ad te iurè pertineant: si eas colligeres cum periculo amittendæ charitatis, quæ vita & salus est animarum. Cuius conseruationis gratia meritò debet corpus ipsum etiam nudum relinquere, iuxta Christi D. consilium dicentis: *b qui vult tecum iudicio contendere, Sinicam tuam tollere, dimitto ei & pallium.*

PRÆTEREAMV S DUNC insignem RVTH charitatem in largiendis elemosynis exijs, quæ suo labore conquirebat, de qua dicitur postea; & ad virtutem eius transeamus, quæ vnicum est pauperum remedium, tristitium solatium, & eorum constantia, qui varia fortunæ tela experiantur. Hæc autem est fiducia de paterna D E I N. providentia, in qua valdè RVTH excelluit, exiens ad spicas colligendas; nec sciens, quò sibi esset eundum; nec vel panis bolum secum habens, quem ori apponeret: solum desiderans, in eiusmodi agrum peruenire, qui ad aliquem patrem familias pertineret, erga se clementem & beneuolum. Sed clementissimus Dominus, qui *voluntatem timentium se, & in ipso sperantium, facit,* eius

defi-

Nicol. Lyra
Ruth illu-
stris domi
mendicat
foris.

a Leuit. 19.
12.
Deut. 22. 19.

In iustitia &
& Charitas
seruanda

2. 2. q. 26. n.
5.

b Mat. 5. 40

Fiducia in
Deum.

c Pjal. 14. 4
9.
Dei prouidentia.
d Ruth. 2. 8.

c C. 2. 10.

f Cap. 2. 12.
g Mat. 23. 37
h Deut. 32. 11
Ala Dei.

Dan. 14. 35.

k Tob. 12. 14

l 3. Reg. 17. 6

Deus subito
honestat
pauperem.

desiderium respiciens, eam ad eum direxit, quem poterat desiderare, agrum scilicet Booz cuiusdam viri diuitis, potentis, ac pij: cui etiam inspirauit, vt tunc temporis oportunè messorum suos visitaret. qui valde humaniter tristem est consolatus; recens conuersam confirmauit; humilem honore affecit; ac derelictam protexit, dicens illi: *Annunciata sunt mihi omnia, qua feceris socru tua post mortem viri tui: & quod reliqueris parentes tuos, & terram, in qua nata es, & veneris ad populum, què antea nesciebas. reddat tibi Dominus pro opere tuo, & plenam mercedem recipias à Domino Deo Israel, ad quem uenisti, & sub cuius alas confugisti.* Qui tamen Booz non satis sibi esse existimauit, quod illam his verbis esset consolatus; sed aliud solatium maius opere ipso adiecit, iubens illam iungere se puellis suis, & manducare ac bibere ex eis, quæ ille. sed quid RVTH, cum vidit, se ad eum laudari, & humaniter inuitari: non propterea amittit animi sui demissionem, sed auxit eam potius, agnoscens suam indignitatem, & ad pedes ipsius Booz prostrata dixit: *e uide hoc mihi, ut inuenirem gratiã ante oculos tuos, & nosse me dignareris peregrinã mulierẽ?* ò sancta mulier: si nõ nosti, unde ita repente felix ad eum tibi exitus eueniat: scito, prouenire à prouidentia patris tui celestis, cui sui pauperes curæ sunt: & ex eo quod ipsius amore patriam tuam, domumque paternam deserueris: ex eo item, quod decreueris fideliter ipsi in tua paupertate seruire, tuamque fiduciam in Deo Israel collocaueris, *f sub cuius alas confugisti*, qui eas *g galline* instar expandit, vt te reciperet; & instar *h aquila*, vt te extolleret, ac protegeret. Et qualinã putas esse alas, quibus Deus fouet & exalrat afflictos pauperes? ipsius ala sunt *sapientia*, qua eorum miserias agnoscit; *misericordia* & *Omnipotentia*, qua vult & potest subsidio illis esse. Ala etiam sunt *DEI Angeli*, & *homines*, quibus tanquam instrumentis utitur, vt suis indigentibus subueniat. Ala fuit *DEI Angelus* ille, qui *Habacuc Prophetã* in vertice eius apprehensum portauit capillo caputis sui, posuitq. in *Babylone supra lacum leonum*, in quo *Daniel* detinebatur, similiter fuit ala *DEI k Raphael Angelus*, vt *Tobie* & *Sare* mederetur, conuertendo eorum paupertatem, & ignomiam in magnam tranquillitatem. Peccatores quoque instar *l cornuorum nigri ala* erunt *DEI*, vt *carnem* portent pauperi, *mane & vesperi*: (sicut *Elia cornu* portauit) eamque sibi detrahant ex ore, vt iustus esuriens illam comedat. Ala denique fuit *DEI* ipse Booz, ad subueniendum ipsius *RVTH* necessitati, ita velociter, vt intra paucos dies, diuina prouidentia ita disponente, in coniugem duxerit, suarumque diuitiarum Dominam fecerit: quæ reliquum vitæ in magna prosperitate propterea transegit, quod fuerit in aduersitate fidelis. Cuius exemplo excitaberis meritò, ad constanter Deo seruiendum; & confitendum, quod suis alis te sit in aduersis protecturus, & in prosperis securè exaltaturus.